

REVISTA ISRAELITA

Apare la 1 și la 15 ale fie-cărei luni

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMARUL

Articole de fond: 10 Mai; Istoria misiunii me'e în România, de Benj. F. Peixotto; Antisemită și emanciparea economică; Arborele genealogic Schönerer—Regulament pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale—Cronica internă: Diverse știri și fapte.—Starea sanitară a Moldovei.—Cronica Externă: Fremont în contra lui Drumont — Știința, literatura, bibliografie Predica rostită la 10 Mai; Un act privitor la templul coral; Comunitatea din Roman.—Variatăți.

BUCUREȘTI

Redacțiunea și Administrațiunea:

STRADA MIRCEA-VODA 12.

PRETUL ABONAMENTELOR

Pentru un an 14 lei }
Pentru 6 luni 7,50 } Pentru toată țara

PENTRU STRAINATATE :

Pe an: 20 franci
Pe 6 luni: 10 franci

Prețul unui număr : 1 leu

ANUNCIURI : 50 bani linia

REVISTA ISRAELITA

ZECE MAIÛ

România a sărbătorit acum câte-va zile una din datele cele mai mărețe ale istoriei sale. Liberată în mod definitiv de ultimele rămășițe de dependență de Imperiul Otoman, ea și 'a luat locul printre statele independente ale Europei, și 'și-a dat tot o dată o formă nouă de guvernământ proclamând Regatul și înălțând pe Prințul Carol pe tronul României ca primul Rege al țarei.

Transformarea Principatului în Regat, și mai ales scuturarea jugului secular care a apăsât țara, și recunoașterea solemnă a independenței țarei,— căci toate aceste evenimente au fost aproape simultane,— iată de sigur mai mult decât e necesar pentru a face ca să se umple inimile de bucurie, pentru ca să se deștepte entuziasmul popoului, și pentru ca toți cu mică, cu mare, să se îmbrace în haine de serbătoare, și să celebreze aniversarea marelui zile de zece Maiü...

Secolii întregi Principatele Române au suferit cele mai barbare tratări din partea Turciei; Sultaniï priveau țările române ca niște vilaiete turcești, și 'i trata în consecința; focul și sabia, acestea erau mijloacele favorite între-

buințate de ei. Ca în toate însă și aci triumful a rămas în cele de pe urmă cu acei cari nu au încetat a lupta cu bărbăția pentru dreapta lor cauză. Principatele-Unite au eșit victorioși din această luptă care a durat veacuri! Soarele mândru al libertății și dreptății, a răsărit și asupra țărilor Dunărene, și întunericul secolelor de arbitrar, și a domniei celor tari peste cei slabi cu tot cortegiul lor de barbarie, de persecuțiuni, și de nedreptate, a fost spulberat.

* * *

Care trebuia să fie și care a fost în realitate atitudinea Israeliților din România, și cari au fost simțimintele lor față cu serbarea acestei mari zile naționale ?

Ne propunem a răspunde pe scurt la aceste două chestiuni prin rândurile următoare :

Mai întâi trebuie să constatăm că ori unde Israeliții au fost admiși la toate drepturile cetățenești au dat probe de patriotismul cel mai desinteresat și cel mai luminat.

Mișcarea antisemitică provocată de câți-va oameni ambițioși, împinși de interese meschine și doritori de a pescui în apă turbure, de și a găsit numeroși adepți prin rândurile acelor cari nu s'au putut emancipa încă de obscurantism, de ideile înguste și fanatice ale secolilor de întunec și de barbarie, a pierdut deja cea mai mare parte din popularitatea de care s'a bucurat în anume cercuri sociale și este condamnat să dispară, precum trebuie să dispară or-ce mișcare nerațională și anormală.

Dar chiar antisemiții, cari de sigur nu au cruțat nici o armă contra Israeliților, cari au recurs la toate mijloacele de luptă, fie ele cele mai rușinoase și cele mai neleale, nu s'au atins de patriotismul lor.

În România, Israeliții, disprețuiți, huiduiți, persecutați, respinși de pretutindeni și de toți, s'ar lovi de incredulitatea cea mai umilitoare și cea mai batjocoritoare din par-

tea concetățenilor lor Români dacă ar manifesta simțiminte de iubire și de patriotism pentru România.

În adevăr Români și - ar zice : Cum ? patrioți acești oameni pentru cari ținem toate porțile și ușile închise cu cea mai geloasă atențiune, pe cari îi ruinăm încet și sigur retrăgându-le una după alta toate ramurile de activitate, cari, ori-cari ar fi meritele și aptitudinile lor, — le ținem sistematic depărtați de la ori-ce ocupațiune și funcțiune publică, dintre cari, cu toată obligațiunea solemnă luată înaintea congresului din Berlin, nu am naturalizat până acum de cât numai 68 din miile cari au făcut cererea de împământenire, și aceasta pentru unicul și exclusivul motiv că sunt de religione mosaică ; acești oameni cari pot putrezi în rândurile armatei fără a putea avansa mai mult de cât până la gradul de sergent, pe care îi escludem de la vânzarea băuturilor spirtoase, a tutunului, cărora le retragem comerțul ambulant, îi gonim din sate provocând ast-fel ruina cea mai complectă, miseria cea mai neagră pentru miile de familii ; pe cari îi insultăm și îi batjocorim or-unde și or-când putem..... acești oameni patrioți ? Allons donc ! Aceasta este minciună, este ipocrisiă !

Raționând ast-fel Români au dreptate și nu au dreptate !

Au dreptate întru cât privește manifestațiunea esteroară a patriotismului nostru, căci nu am pierdut într'atâta, sau mai bine zis, nu au ucis într'atâta în noi demnitatea de om, ca să traducem în cuvinte și în fapte iubirea noastră către țară când știm că fie-care cuvânt, fie care faptă e considerată de ei ca un sacrilegiu, ca o profanație, și găsește din partea lor, drept unic răspuns un «huidio Jidane» și drept unica resplată — o lovitură de picior.

Au însă nedreptate și de o miă de ori nedreptate când ne-ar nega simțimântul de patriotism în sine. — Dacă pe

de o parte pentru motivele arătate, el nu 'și găsește manifestațiunea în afară, de altă parte el ecsistă, sincer și puternic în farul nostru interior, în sanctuarul inimilor noastre.

Vină schinteia așteptată, viă momentul liberărei noastre din starea în care ne țineți, și din toate piepturile noastre oprimate va eși un singur strigăt puternic, și acel strigăt va fi acela de «Trăiască patria noastră Română».

Și acea schinteia nu disperăm de a o vedea!

Soarele de liberarea României din dependența ei, de emanciparea ei de sub jugul Turciei, va luci negreșit pentru adoua oară asupra Principatelor-Unite și atunci va fi sosit și ora emancipărei noastre, a Israeliților. Românii vor reveni la simțiminte mai bine-voitoare, mai umane pentru concetățenii lor de rit mosaic, și luăm de acum angajamentul cel mai solemn de a le dovedi în modul cel mai impunător că întreaga populațiune Israelită din România, departe de a fi un element periculos pentru țară, din contră vor aduce un contingent din cele mai puternice, acelora cari au cultul progresului și infloirii României, acelora cari sunt animați de cel mai pur și cel mai sincer patriotism pentru dânsa!

Iste.

ISTORIA MISIUNEI MELE IN ROMÂNIA*)

DE

BENJ. F. PEIXOTTO

CAP. VIII.

București, capitala României, în timpul sosirei mele, număra cam 222,000 locuitori, cu 25,000 case, 300 cărciumi, 140 biserici ortodoxe, trei biserici catolice, una Luterană, una Calvină, una Armească, zece sinagogi, două-zeci *chevras*, 40 oteluri, 100 cafenele,

---

*) V, „Rev. Isr.” pg. 120—124.

600 trăsuri publice, 7 cimitire, o universitate, două licee, două gimnasil, un seminar, o școală comercială, una de medicină, una veterinară, un conservator, 14 școli primare de băeți, 14 de fete, 14 imprimerii, 12 librării, șese litografii, o bibliotecă publică, un mușeu (de zoologie și mineralogie), unul de antichități, numeroase spitale ca Brancoveanu, Colțea, Mavrogheni, Colintina, apoi un spital militar, și unul Israelit.

Cu toate aceste avantagie, orașul însuși, dintr'un punct de vedere material, era cu totul lipsit de îmbunătățirile moderne. Puține pavagie și trotuare bune, nici canalizare. Noroi și praf pretutindenii, după anotimp.

Lămpi risipite cu lumină slabe făceau întunericul mai simțitor, și felinare se purtau când luna nu lumina drumul.

Prima mea vizită oficială o făcu d-lui *Callimaki Catargiu*, ministrul de externe, care mă primi cu multă cordialitate și 'și exprimă admirația sa pentru Statele-Unite. „Țara dv, zise el, constituția și legile ei, sunt foarte admirate de Români, și vom fi fericiți să intrăm în relațiuni mai de aproape.“

Când îi spusei că am un Berat din partea Sultanului care mă acreditează pe lângă Prințul Carol, el respunse: „Noi Români nu mai recunoaștem autoritatea Sultanului în afaceri politice, și trebuie să vă rog a obține scrisori directe de acreditare pe lângă Măria Sa Prințul, pe care singur 'l privim ca suveran. In acest timp guvernul vă va recunoaște în mod semi-oficial, și vă voi procura ori-când doriți o audiență la Măria Sa Prințul, care va fi fericit a vă primi.“—Mai discutamăm câte-va cestiuni, și întrevederea fu plăcută în ori-ce privință.

A doua zi primi o vizită de întoarcere din partea Ministrului, care mă prevesti că Prințul mă va primi a doua zi. In această a doua întrevedere el mă informă că și reprezentanții celor alte țeri se conformaseră dorinței Prințului, și obținuseră scrisori deosebite de acreditare adresate direct guvernului său.

Aflând de la d-nu John Green, și d-nu de Radovitz, că și ei urmaseră ast-fel, și obținuseră de la Miniștrii lor scrisori de acreditare către Ministrul Român, cerui prin telegramă de la secretarul nostru d-nu Fish să'mi trimeată o asemenea scrisoare.

Corpul consular și diplomatic din București să compunea atuncea din urm. domni: John Green, Anglia; Baronu d'offenberg, Rusia; D. de Radowitz, Germania; D. de Millinet, Francia; Baronu de Potenberg, Austro-Ungaria; baronul de Fara, Italia; Bartholeyns

de Fosselaert, Belgia; d. A. Manos, Grecia; d. Keun, Holanda, d. Zukitch, Serbia.

Cu toți acești domni intrați în relațiuni foarte plăcute, cu câți-va intime. D. Green, fusese deja aproape 30 de ani în serviciul reginei Victoria, mai mult în Orient, și cunoștea minunat toate firele diplomației orientale. Vârsta, ecșperiența și șederea sa îndelungată la București făcuse din el decanul Corpului, și din casa sa ospitalieră locul de întrunire atât al colegilor săi cât și al societății din București. D-na Green asista pe soțul ei, câștigând din toate părțile amici prin grația și amabilitatea ei. Baronul Pottenberg era lăstarul uneia din cele mai vechi familii din Austro-Ungaria; către el aveam o scrisoare din partea baronului Rothschild din Wiena care îmi procură o primire cordială și intrări în cele dintâi familii ale Capitalei. Șederea sa în București însă nu putu să folosească mult misiunii mele, de oare-ce puțin timp în urmă fu chemat de guvernul său la alte funcțiuni și apoi numit ministru la Stocholm.

La consulul general frances, d. de Millinet, o rudă a d-lui Thiers, găsi simpatii călduroase. Un gentleman din școala vechiă, instruit și curtenos, și «plin de laptele bunătății omenestii», el de la cel dintâi moment intră serios în vederile mele, și îmi dete folosul lungei sale ecșperiențe. Baronul Offenberg, reprezentantul Rusiei, avea puțin din cazac în el. Curlandez de naștere, toate simpatiile lui păreau a fi germane. El era franc, sincer, și deveniram și rămaserăm amici călduroși până când fu transferat ca ministru la Washington.

CAP. IX.

După făgăduiala Ministrului Catargi, primii, câte-va zile în urmă, încunoștiințarea din partea Prințului Carol că mă va priimi în audiență privată. Mă dusei la Palat la ora hotărîită și fui priimit foarte bine de Alteța Sa. Discutarăm și regularăm repede oarecari cestiuini gingașe de etichetă privitoare la poziția mea politică și diplomatică, dacă trebuie să fiu acreditat pe lângă Majestatea Sa Sultanul, sau direct la Alteța Sa. Nu putui de cât să recunosc poziția delicată în care se găsia Prințul față cu Poarta și cu țara, care, în exercițiul dreptului său suveran, 'l alesese monarc constituțional.

Ere o perioadă grea în istoria politică a țerei. amenințătoare pentru stabilitatea tronului. El trecuse deja printr'un șir de încercări serioase, și se afla în ajunul unei crize mai mari. Minister după minister căzuse, și o altă schimbare părea neînlăturabilă.

Discutarăm starea politică a Europei, războiul dintre Franța și Germania, și puternica influență pe care cei din urmă o va exercita fără îndoială asupra destinului viitoare ale Europei.

Prințul îmi făcu impresiunea unui bărbat doritor a lucra pentru binele țerei sale adoptive, și pentru recunoașterea ei ca stat independent. El îmi vorbi de dorința sa arzătoare de a vedea pe toți supușii săi puși pe un picior egal în cea ce privește drepturile civile și politice, rostind credința sa că această se va îndeplini cu timpul. La observațiunea mea că în epoca modernă nici o țară nu poate spera să primească recunoaștere politică și simpatiile națiunilor civilizate fără a se pune în rang fruntaș printre statele umane și culte, el răspunde că recunoaște pe deplin dreptatea și trebuința acestui lucru, și că este țelul său neștrămutat de a-l realiza cu toate puterile sale.

Cu privire la Statele-Unite el zise: „Am cea mai mare admirațiune pentru Președintele d-v., ilustrul general, care în război și în pace se poate considera împreună cu Washington ca mântuitorul și păstrătorul țerei sale. „În gândul meu, adăogă el, generalul Grant este unul dintre cei mai mari eroii militari ai veacului.“ I răspunsei că mă bucur cu atât mai mult că posed stima și încrederea generalului, care ca semn al simpatiei sale, cu misiunea mea, mi-a dat o scrisoare autografă pe care am plăcere a o arăta Alteței Sale. Prezentați atuncea originalul scrisoarei scrisă de mâna președintelui Grant, puțin înainte de plecarea mea, și care suna ast-fel :

Washington, 8 Decembre 1870

„Purtătorul acestei scrisori d. Benjamin F. Peixotto care a primit pozițiunea importantă deși nu remunerată de consul al Statelor-Unite în România, este recomandat bunelor oficii ale tuturilor reprezentanților guvernului cum în străinătate.

„D. Peixotto a luat asuprași datoriile postului său, mai mult ca o operă misionară spre folosul poporului ce reprezintă de cât spre vre-un folos personal,—o operă pentru care toți cetățenii îi vor dori cea mai mare isbândă. Statele-Unite necunoscând nici o deosebire a cetățenilor lor, din cauza religiei sau a nașterii, de bună seamă crede într'o civilizațiune peste toată lumea, care, va asigura aceleași vederi universale.“

S. U. Grant.

Prințul păru adine impresionat la auzirea acestui act pe care, nu-î nevoe s'o zic, îl păstrez ca o prețioasă moștenire pentru copiii mei.

Arătând dorința acea d'a fi prezentat Prințesei, fui condus în apartamentele M. S. unde mă primi în modul cel mai afabil. Prințesa *Elisabeta* pe atuncea avea vre-o 23 de ani; de o înfăcișare împuitoare, simplă și neafectată, de o mare francheță, ea comunică imediat impresiunea unei minți nobile și unei înalte culturi. Vorbirăm de literatură. Ea era d'opotrivă familiarizată cu literatura engleză și franceză ca și cu cea germană, și 'mi spuse că, ca copilă începuse a vorbi în limba lui Shakespeare. Găsirăm atâtea puncte comune cu privire la autori și poeți, încât convorbirea noastră întrecu, pentru o primă întrevedere, marginile obicinuite, dar din fericire, ea nu mă făcu să simt aceasta. Ii înmănai scrisoarea lui Berthold Auerbach pe care, mi se va erta că o reproduc aici după o copie ce am păstrat :

Vienna, 31 Ianuarie 1871.

Altețã.

„Cum se poate mai bine reînoi o credincioasă amintire, decât trimițând un sol care poate să dea știri despre noi în cuvinte elocente! Fiind deci permis a introduce pe lângă Altețã V. pe d. B. F. Peixotto, consulul din Statele-Unite, acreditat la Curtea A. V.

„El vë va povesti despre călduroasa mea amintire de Mont-Repes și Heidelberg, și acest domn de o înaltă cultură care este cum se zice în Heidelberg «Goethe-ripe,» (matur pentru Goethe) va găsi, sunt sigur, în A. V. un echo armonios al înaltului și curatului seuzel umanitar, și că i Veți acorda o primire simpatică.»

„Este una din fericirile vieței mele, că cunoștiințe personale mă pun oare-cum în măsură de a favoriza scopurile curate și adevărate ale existenței noastre, și de a pune în relații pe reprezentanții acestor înalte scopuri.

„In această ultima zi a lui Ianuarie mă folosesc cu bucurie de ocazie, pentru a exprima acele urări cari, se potrivesc mai mult pentru întâia zi a anului: Fie ca anul nou și toți anii viitori să desăvârșească perfect bogatul și maturul fruct al nobilei și dezinteresatei misiunii cu care atât A. V. cât și soțul A. V. ați luat asupra-Vë, și fie ca casa Dv și locuitorii țerei A. V. să prospere în pace.

Cu adînc respect a A. V. credincios supus

Berthold Auerbach.

Citirea acestei scrisori, de și îmi câștigă favoarea M. Sale, o făcu însă să observe că cu toată marea sa admirațiune pentru eminentul autor, a crede că dânsul nu a arătat prea mare înțe-

lepciune făcând din prințul Carol subiectul unei scrisori adresate câte-va luni înainte către prințul Anton de Hohenzolern într'un timp când lupta dintre partide era așa de violentă în România. ¹⁾

Surzând Ea adause: „Dar trebuie să iertăm pe poeți cari adesea sunt răpiți de simțimintele lor ca să se rostească cu mai multă francheță de cât diplomatie. Știi că Auerbach nu a avut gânduri rele, și că este amicul sincer atât al prințului Carol cât și al meu; cât de încântătoare sunt scrierile lui, și cât de mare darul puterilor sale descriptive!“

Trad.: Dr. Adolf Stern.

ANTISEMIȚII ȘI EMANCIPAREA ECONOMICĂ*)

Nu găsesc nimica mai neomenos și mai nelogic, decât de ați arunca nemulțumirea și mânia născută, din pricina defectelor și poate a nevredniciei tale, în spatele acelor ce sunt destoinici și cu pricepere în conducerea sa în facerea unui lucru. Nu ași putea spune că Românii sunt nedestoinici și neghibaci în întreprinderile lor; căci împrejurările zilnice și silințele ce'și dau spre emanciparea lor economică ne-ar da cea mai strălucită desmintire. Emanciparea unei națiuni de sub jugul unor apăsători fie lăuntrici, fie din afară se face prin acea pornire spontană a unor spirite hotărâte, și cari cu pericolul vieții chiar, luptă spre dezrobirea lor—și la urmă sunt învinși sau rămân învingători—in luptele economice, care stau strâns legate cu luptele naționale, acea spontaneitate de interese să manifestează poate cu mai multă aprindere; cu toate acestea, acea luptă să face în mod mult mai lent și cu toate acestea, lupta economică este singura luptă legitimă.

Din o zi în alta nu se schimbă un individ și cu atât mai mult nu se poate schimba o națiune, care până mai eră era umilită sub așa pretinsa suzeranitate a înaltei porți. De a se pretinde că Românii nu pot a ajunge la emanciparea lor economică—din pricină că ar fi o națiune indiferentă și nepăsătoare de viitorul ei, a susținea aceasta ar fi a susținea cea mai incoherentă utopie ce s'a susținut vre-o dată. Dar nu este mai puțin adevărat că dezrobirea

¹⁾ Ac-asta a fost faimoasa scrisoare în care Auerbach remonstră la prințul An on contra crudei persecuțiuni a Evreilor și denunță în termeni energici pe un popor care săvârșia asemenea atrocități.

*) Extract dintr'un articol din „Respectul Legei“.

economică se face pe încet și fără a ne descuraja de nesuccesele de astăzi, cine poate să afirme că mâne nu ne vom găsi în o mai bună situație economică?

În acest caz răbdarea și perseverența trebuie îndelungat susținute fără a perde cătuși de puțin încrederea trebuitoare ocrotirei intereselor noastre. Dar pentru această trebuie luptat, și luptat numai pe un teren legal și uman — căci trăim la sfârșitul unui secol unde națiunile trebuie să afirme cât se va putea mai puțin tendințele și apucăturile lor șoviniste. Este un fapt constatat și chiar o theoremă economică zice Dunoyer în cursul său de la școala liberă, că: în mecanismul economic fie a unei națiuni în parte, fie a tuturor națiunilor cooperante golurile sau lipsurile, mai cu seamă în producțiune și în schimb trebuie umplute. Mă voi explica: Omul naște în lume înconjurat de dorinți și de necesități; din două lucruri unul: sau 'și îndeplinește el însuși, prin propriile lui forțe, toate trebuințele pe care viața i le îmboldește; sau dacă nu, atuncea aleargă la acei cari sunt apti și destoinici. În cazul de față noi Români, tare puțini producători, am alergat la străini, fie procurându-ne de a dreptul lucrurile trebuincioase, fie procurându-ni-le prin mijlocirea acelor care erau și intermediari între producători și noi consumatori.

De ce nu a fost Români cari să ocupe acele locuri? de ce nu au fost Români care să fie elementul principal de producțiune și de schimb, spre îndeplinirea națiunii? Sau că au fost nevrednici; lucru foarte îndoelnic, sau că au fost nepăsători și cu atât mai trist cu cât copleșirea streină, de care unele ziare vorbesc cu atâta aprindere, a început mai în urmă de cât epoca de deșteptare națională. Niminea nu se poate opune ca o națiune să lupte pentru emanciparea ei și mai cu seamă pentru desrobirea ei economică. Lupta pentru existență este învoită ori-cui, însă cu condițiune de a nu face din ea o luptă încarnată unde în loc de avânt și dorința de a propăși găsești ura și înverșunarea cea mai strașnică. Să lupte o națiune pe cale de concurență și onestitate eată singurul drum legitim pe care poate înainta o națiune. Să nu ni se spue că ori câtă dorință și tragere de inimă ar avea națiunea română spre a se emancipa, nu o poate face din pricină că ori ce aspirațiuni sunt înađușite de streini și de concurența streină.

Începuturi de dezvoltare economică și care ne promet o propășire apropiată unde națiunea să trăiască din propriile ei forțe, aceste începuturi le vedem ivindu-se ici și colea atât în produc-

ține cât și în cooperatiunea comercială. De o decenie și mai bine de ani câtă schimbare în situația economică, nu vedem în țara această ? ar trebui să fim tare sceptici și chiar rău voitori dacă nu am recunoaște aceasta.

Dar ceea ce ne-a părut rău a fost convertirea unora la niște dogme, dacă putem numi dogmă propaganda anti-semitică, care nu se potrivește nici cu națiunea noastră, nici cu tendințele și tradițiunile poporului Român. Ceea ce o națiune trebuie să urască nu sunt oamenii, ci dezbinările luptele, pasiunile lăuntrice, cari împedică progresul și întârzie propășirea acelei națiuni !

ARBORELE GENEALOGIC SCHÖNERER

Strămoșul d-nei *Philipina de Schönerer* : **Schmuel Leob Kohn**, numit după botez : *Leopold Provander*, mort în Pohritz. 1832.

Fiica Teresei căsătorită
de *Gschmeidler*

fiul ei :

R. de Gschmeidler

fiica acestuia

D-na de Schönerer

D-nul de Schönerer, marele antisemit și deputat în Camera din Viena a pronunțat zilele acestea în Parlamentul austriac un discurs în care a spus textual următoarele cuvinte :

„Antisemitismul nostru se îndreptează nu contra religiei, ci în contra rasei Israelite. „Nu veți putea nici o dată face pe poporul nostru cu credința sa sănătoasă și națională să creadă, că „copii isvoriți din aceeași familie ovreiască să poată fi alt-ceva de

„cât iar numai ovrei, că ei să poată deveni *vre-o-dată* alt-ceva de „cât iar numai ovrei, chiar atunci când în interesul subsistenței „lor își însușesc limbi străine, sau când se declară fără confesiune „și în fine *chiar atunci când se botează*“.

«Wiener Sonn-und Montags-Zeitung» din Viena, după ce reproduce cuvintele de mai sus ale d-lui de Schönerer adaugă următoarele :

„De mai mult timp deja a început să se strecoare în public svonul că ura d-nului de Schönerer contra Evreilor este cu totul nenaturală ; se șoptea că jumătatea cea mai bună a marelui măn-cător de evrei, ar fi de origine evreească. Nu am cruțat osteneala de a face cercetări în privința acestui basmu curios și suntem azi în pozițiune de a dovedi în modul *cel mai autentic și cel mai ne-tăgăduit că în vinde posterității legitime a d-lui de Schönerer curge un sânge tot atât de autentic evreesc*, ca în acelea ale or-cărui din cei-alți fii ai lui Israel, contra cărora d-nu de Schönerer pestează într'un mod atât de pasionat.

Precum arată arborele genealogic schițat în capul acestor linii, strămoșul soției d-lui de Schönerer a fost încă născut ovrei. Acest fapt se dovedește în modul cel mai categoric prin comunicarea următoarea pe care o primim din sorginte *foarte sigură*:

„.....Strămoșul soției d-lui George cavaler de Schönerer, d-nu *Leopold Provander* se numea înainte **Schmuel Leeb Kohn**.

El s'a născut în anul 1762 în Pohrlitz, în Moravia ; tată-său *Falk Iosua Kohn*, esercita în sinagoga de acolo funcțiunea sacerdotală de „Kohanim“. Schmuel Leeb Kohn, a trecut mai târziu la creș-tinism în comuna Ursnitz, schimbând numele său evreesc de *Leeb* în „Leopold“ și adoptând numele nașului său de botez „Provander“. Botezatul Schmuel Leeb Kohn, a dobândit după convertirea lui, întreprinderi de tutunuri pentru Pohrlitz și împrejurime, prin care 'și asigura traiul, și mai târziu deveni furnisor de produse pentru armată și făcu stare.

Fiica fostului Schmuel Leeb Kohn, (devenit mai târziu Leopold Provander), anume Teresa, se căsători după nobilul de *Gschmeidler*, impiecat în economia vecină archiducală, care se mută la Pohrlitz și dobândi acolo casa poștei. Din această căsătorie născu tatăl ac-tualei doamne Philipina de Schönerer, soția deputatului de Zwettl.

Leopold Provander, alias *Schmuel Leeb Kohn*, muri în Iunie 1832 ; frate-său *Mayer Kohn*, care îi supraviețui și rămase evreu, a fost în serviciu ca factor postal la d-nu de *Gschmeidler*.

În Pohritz, trăesc încă astăzi ovrei, cari l'au văzut încă pe strămoșu soției d-lui George cavalier de Schönerer făcând rugăciunile rituale la serviciul divin în sinagogă din acea Comună. La citirea Torei, el se chema la binecuvântare, sub numele de *Schmucl Leeb Kohn ben Rabbi Ioschua*.

Regulament pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale*).

„Monitorul oficial“ de la 28 / prilie a. c. publică decretul M. S. prin care se aprobă regulamentul pentru perceperea veniturilor comunale. Extragem câte-va articole din acest regulament;

Art. 20. Percepțiunea veniturilor comunale se face numai prin *perceptorii* numiți de autoritatea comunală.

Autoritatea comunală va putea însărcina cu perceperea veniturilor sale și pe *perceptorii și agenții fiscului*.....

Art. 23. Serviciul de percepere în comunele rurale va fi încredințat de precădere *perceptorilor sau agenților de percepțiune* ai fiscului.....

Art. 27. *Perceptorii* împlinesc veniturile comunale puse în sarcina lor prin roluri și alte titluri de constatare....

Art. 39. Nu pot fi numiți în percepțiunea de *perceptorii* și de manipulatori de bani publici ai comunei decât persoanele cu cunoștiințe, cari au satisfăcut condițiunile legii militare, și cari *însușesc cele-lalte condițiuni prevăzute de lege* pentru a fi funcționari publici....

Nota. Până acuma strângerea impozitelor indirecte se făcea prin întreprinderi private; printre *antreprenorii* erau și Evreii. Prin acest regulament s'a luat și acest mijloc de esistență din mâna Evreilor.

Red.

LEGEA PENTRU MODIFICAREA LEGEI COMUNALE

M. S. Regele a sancționat legea pentru modificarea legii comunale, votată de Senat și Adunarea deputaților în lunile Martie și 1 Aprilie 1887.

*) V. „Rev. Isr.“ pg. 64—66 : *Un proiect nou* și pg. 71 sub rubrica *Senatul*.

Din această lege publicată în „Monitorul oficial“ No 28 de la 7 (19) Maiu a. c. extragem urm. articole:

Art. 4. Tot locuitorul face parte dintr'o comună și contribuie la sarcinile comunale.

Străinul, care va voi a se stabili într'o comună rurală va trebui să obțină încuviințarea consiliului comunal. Contra deciziunii consiliului comunal se va face apel la ministerul de interne.

Art. 71. Primarul exercită poliția comunală, conform legilor și regulamentelor generale, și locale. Ea coprinde :... 2) Modul transportării cadavrelor, menținerea bunei ordine și cuviința în cimitire, fără osebiră de cult și credințe religioase.

CRONICA INTERNĂ

10 Maiu. Cu prilejul serbării naționale de 10 Maiu s'a oficiat la templul coral israelit din Capitală, un serviciu divin, la care a asistat un public numeros. Dr. Dr. M. Beck a rostit o mică cuvântare pentru sănătatea M. M. L. L. și pentru prosperitatea țerei, —cuvântare pe care o publicăm mai la vale.

La templul israeliților de rit spaniol s'a oficiat de asemenea un serviciu divin.

* * *

Numărul împământeniților de *Adunarea deputaților* în sesiunea anului 1886—87 este de **149**. Aceștia toți sunt străini de rit creștin. (Mon. of. 3 Mai 1887).

* * *

D. Adolf Stern Dr. în drept și avocat, a fost numit consul al Republicii Argentine în București.

* * *

Convenția. În urma convențiunii încheiate cu Austro-Ungaria credem de cuviință a face cunoscută cititorilor noștri, următoarea înștiințare a Ambasadei Austro-Ungare din București :

București, 20 Mai 1887.

No. 5007.

Inștiințare

„În virtutea unei înțelegeri urmată la 2 (14) Maiu 1887 între guvernul Austro-Ungar și cel Român, autoritățile Austro-Ungare din

România de la 1 Ianuarie 1888 (st. (noă)) nu vor mai acorda protecțiunea de cât celor adevărați supuși Austro-Ungari.

„Sudiții Austro-Ungari de la acea epocă nu mai vor putea apela la intervențiunea autorităților Austro-Ungare, ci vor fi supuși în toate privințele legilor țerei românești, de nu vor fi dobândit în acest interval cetățenia Austro-Ungară sau altă.

„Subsemnatul oficiu consular e gata a da toate deslușirile relative la modul cum ar putea dobândi sudiții de până acuma cetățenia austriacă ori ungară, precum și deslușiri relative la toate cestiunile ce sunt legate de desființarea raporturilor de sudiți.“

Consulul general cesaro-regal
Suzarra.

D. I. Șăineanu și-a susținut ^{* * *} Duminică 3 Maiu teza sa de licență, înaintea facultății de litere și filosofie din București.

Subiectul ales de candidat este „*Incercare asupra Semasiologiei limbii române.*“

Juriul prezidat de d. B. P. Hăsdău, și compus din domnii T. Maiorescu, Quintescu, Frolo și Francudi, au acordat d-lui Șăineanu titlul de licențiat în litere, cu toate bilele albe. Anunțând candidatului hotărîrea juriului, d. B. P. Hăsdău a rostit următoarele cuvinte, ce sunt publicate ca prefață în capul lucrării d-lui Șăineanu:

Domnule Șăinene,

Nemuritorul mitropolit Dosofteiū dice într'un loc din *Viețile Sfinților*: „*In ce chip bogătașii doresc să aibă cuconii pre urmă la averea lor, așa și filosoși la dăscălia lor doresc să lase ucenici pre urmă.*“

Ca istoric, ca filolog, ca linguist, las și eu trei „*ucenici,*“ de cari am tot dreptul de a fi mândru: unul, d. *Tocilescu*, este astăzi coleg al meu, și ași dori ca și cei-l-alti doi, d. *Bianu* și d-ta, să'mi fiți de asemenea colegi cu o zi mai curând.

În curs de ani îndelungați, două școli diametralmente opuse, de o potrivă tendențioase, dar fie-care într'o altă direcțiune, pretindeau a studia naționalitatea română. Una era mișcată de un patriotism rău înțeles, care o făcea să vadă pretutindenii numai acuila română: cea-l-altă se sbuciuma a înnegri neamul românesc pe toate tărîmurile, scălcîind originea noastră, caracterul nostru, trecutul și năzuințele.

Din cele două școli, cea pretinsă patriotică era mai bună, căci —cel puțin—ea pleca de la inimă; pe când cea-l-altă era mînată

de patime saŭ—ceia ce este și mai rēu—de niște interese clandestine. Dar ambele aŭ început să dispară, dând loc unei școli curat științifice, care umărește adevărul și numai adevărul.

Cercetările d-tale de până acum, și mai ales ultima lucrare, asigură un *ager luptător* în sînul acestei noi direcțiuni. Felicitându-te, îmi pare bine de a'ți vesti că *Facultatea te-a admis cu toate bilele albe*.

B. P. Hasdău.

Inregistrând acest succes al d-lui Șăineanu, credem de cuviință a reproduce și următoarele cuvinte din *România Liberă* :

„Lucrarea tănărului licențiat a produs o impresiune din cele mai fericite în corpul universitar. Poate aceasta este lucrarea cea mai de valoare care a eșit din Universitatea românească.“

* * *

Emigrarea. Din *București* aŭ emigrat în cursul celor din urmă două săptămâni câți-va Evreii. Din *Iași* aŭ plecat d. Minașe Abramovici ; d-na Șifra Langmann împreună cu două fiice, Mirea (de 16 a.) și Blima Langmann (de 9 a). Aceștia și-aŭ anunțat plecarea cu 8 zile înainte la prefectura poliției din Iași. De la aparițiunea Revistei până azi aŭ emigrat **3185** Evreii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

* * *

Bătae în armată. „Lupta“ publică următoarele :

„Primim din Iași știrea că sub-locotenentul Docsache Ioanovici din regimentul 7 de călărași, fiind permutat din escadronul II în escadronul III, venind Lună în cazarmă ca să 'și ia adio de la escadron, a bătut crunt pe sergenți Pascal Cristea și Macarescu și pe soldații Zalmanovici, Brig, Rapaport, B. Florescu, Vasile Bolan, Avram Meier și Herman Josef.

„Bătaia a ținut două ceasuri.

„Treii dintre cei bătuți aŭ fost transportați într'o stare de plâns la infirmerie, iar unul dezertă a doua zi.

„Denunțăm și acest nou act de sēlbătăcie militară opiniunii publice, căci de la șefi nu mai așteptăm nici un act de dreptate“.

Observăm, că afară de doi-trei, toți maltratații sunt Evreii.

* * *

La adresa lui Polihroniadis. Ziarul „*Lampa*“ din Brăila, reproducând după „Revista Israelită“ telegrama d-lui ministru de interne privitoare la ilustrațiunile din „Deșteptarea“ „pentru a se vedea de ce sunt capabili niște maniaci cari redactează foaia antisemitică Deșteptarea din București“ adaugă următoarele cuvinte :

„După cât se vede acești onorabili, cari 'și aŭ făcut o meserie

din antisemitism, nu s'au mulțumit cu propagandele din „Deșteptarea” și cu conferințele antisemitice ce au ținut prin țară, ci au recurs la alte mijloace pentru a escita ura creștinilor în contra ovrilor, împrăștiind prin țară ilustrațiuni prin cari reprezintă pe aceștia luând sânge de la creștini *ceca-ce nici o minte sănătoasă nu poate crede*.

„Aceste fapte merită să fie reprobate din partea întregii prese române, pentru ca cei cari au curajul a le comite să nu fie încurajați, prin tăcerea presei.

„De alt-fel e rușine ca în mijlocul unui oraș ca București să se găsească oameni atât de înapoiați și atât de fanatici.”

* * *

Citim în Lupta :

Cu plăcere vedem că în revista medicală „*Recueil d'ophtalmologie*” ce apare în Paris sub direcția d-lor dr. Galezowsky și Cuignet și la care colaborează d-nii Richet, Gosselin, Trelat, Fournier, Gabriel, etc. unii dintre cei mai distinși medici și profesori ai facultăților din Paris și Franța, s'a publicat și un studiu foarte important „*Tratamentul boalelor de la suprafața bulbului ocular, prin vapori medicamentoși*” datorit d-lui dr. A. Vianu, care face parte din corpul medical al acestui oraș.

Am aflat asemenea că d-sa ar fi primit și o scrisoare măgulitoare din partea d-lui dr. Galezowski.

Felicităm pe d. dr. Vianu de această onoare ce i s'a făcut și sperăm că d-sa va continua a lucra pe această cale.

* * *

Aflăm că d-nii Iacob Elianu, licențiat al facultății de drept din Capitală, a deschis în unire cu d. Golstein, un birou de consultațiuni juridice și de traducțiuni, unde se vor primi tot felul de procese comerciale, civile și penale, și unde se vor îndeplini diverse acte de natura judiciară și administrativă.

Sperăm că publicul va bine-voi a încurajia pe acești tineri cari își vor depune toate silințele pentru a mulțumi pe clienții d-lor.

STAREA SANITARĂ A MOLDOVEI

In anul I al „Revistei Israelite” am publicat mai multe rapoarte

ale medicilor, privitoare la starea sanitară a câtor-va județe din Moldova pe anul 1885. Am întrerupt cât-va timp publicarea unor asemenea rapoarte din lipsa de spațiu. Acum urmăm după „Monitorul oficial“ cu publicare de extrase din diferite rapoarte cari n'aun putut fi publicate încă până acum.

I. Județul Roman. In „Revista Israelită“ anul I pg. 563, am publicat părțile privitoare la Evreii din acest oraș, după raportul medicului primar. Azi reproducem încă câte-va cuvinte, din raportul d-lui *Dr. Theodori*¹⁾:

„*Salubritatea orașului „Roman“ lasă mult de dorit din punctul de vedere al măsurilor ce incumbă administrațiunei urbane, relativ la igiena publică; ast-fel necurătenia ogrăzilor, inherența (? Red.) obiceiurilor populațiunei israelite, este mai pretutindenî neatinsă din cauza lipsei unui serviciu special pentru curățirea gunoaelor și a unor măsuri administrative destui de energice spre a înlătura deprinderile nepăsătoare ale populațiunei în astă privință...“* (pg. 1534)

„Din punctul de vedere al naționalității, sporul revine populațiunei israelite, a cărei natalitate mare, în vederea descreșterei populațiunei române produsă printr'o mortalitate mai mare de cât natalitatea, reprezintă singură mersul favorabil al creșterei populațiunei în genere. Și într'adevăr dacă consultăm rezultatele obținute în anul 1884, vedem că, mortalitatea (280) între români a întrecut cu 22 natalitatea (258), iar la israeliți natalitatea (312) a fost cu 150 mai mare de cât mortalitatea (152)...“ (pg. 1535).

II. Județul Neamțu. Din raportul d-lui *Dr. Theodori*²⁾ asupra inspecțiunei sanitare făcută în acest județ, către ministrul de interne, reproducem următoarele:

„In *Comunele rurale*, boalele predominante sunt mai cu seamă: pelagra, sifilisul, intoxicațiunea palustră și alcoolismul cronic.“ (pg. 1526).

Orașul Piatra. In ce privește situațiunea sa, orașul Piatra se găsește în condițiuni foarte bune. Suprafața solului pe care este construit are o inclinațiune destul de accentuată spre sud către albia riului Bistrița. Atât orașul cât și mai ales împrejurimile lui sunt foarte bogate în vegetațiune...

•*Locuințele*, mai ales ale populațiunei muncitoare, sunt în rele condițiuni igienice...

„*Abatoriul comunal* este o baracă de scânduri construită de par-

1) „Monitorul oficial“ de la 2 Iulie 1886.

2) „Monitorul oficial“ 2 Iulie 1886

ticulari (*măcelari israeliți*) și întreținută în cele mai rele condițiuni posibile. Situat în oraș și pe pâriul Cueșdiu, abatoriu e cel mai reductabil focar de infecțiune nu numai pentru populațiunea învecinată dar chiar pentru orașul întreg. Depozite de bălgare amestecate cu resturi animale ce se aruncă din baracă și îmbinate cu puțină apă care trece din Cueșdiu pe sub abatoriu formează o mocirlă infectă care te respinge de la distanță atât prin odoarea mefitică cât și priu nepracticabilitatea de comunicațiune ce cauzează. De și consiliul de igienă s'a ocupat în mai multe rânduri cu cesțiunea construirii unui abatoriu în condițiunile cerute de igienă, totuși decisiunile luate neputând dobândi până acum o formă concretă, vechea șandrama-abatoriu cu vechea sa mocirlă este încă menținută la locul ei și funcționează în scopul așa numit de utilitate publică....“ (pg. 1528).

Târgul Neamțului. Situațiunea acestui oraș din punctul de vedere sanitar nu este din cele mai bune....

Salubritatea orașului din punctul de vedere al curățeniei lasă de dorit. Lipsa de latrine la foarte multe locuințe și lipsa orî-cărui serviciu de curățirea celor existente, este o cauză puternică de necurătenie a orașului. Cu toate acestea grație rării populațiunii, boale infecțioase nu s'au ivit în acest oraș de cât în casuri izolate“. (pag. 1529).

În județul Neamțu sunt 4 farmacii civile, dirijate de proprietarii lor, în virtutea drepturilor de concesiune dobândită conform legii, dintre cari 2 în orașul Piatra, 1 în Târgul Neamțului și 1 în Târgușorul Buhuși..... (pg. 1530).

III. Județul Vaslui ¹⁾ „*Starca sanitară* a populațiunii urbei *Vaslui* este satisfăcătoare. Nici o boală epidemică sau infecțioasă nu s'a ivit în acest oraș în decursul anului curent (pg. 1534).

IV. Județul Fălcui ²⁾ *Boalele predominante* în județ sunt: intoxicația palustră, sifilisul și pelagra.

Situațiunea orașului Huși se presintă în condițiuni satisfăcătoare din punctul de vedere igienic, fiind adăpostit de dealuri foarte bogate în vegetațiune.... (pg. 1539).

În raportul d-lui *Dr. V. Michail* ³⁾ citim urm :

„De obicei, țaranul *posteste* mult și se *hrănește prost*, căci prisosul și ce are are mai bun ca hrană schimbă la târg pe lucru de

1) Raport de Dr. Theodori.

2). V. „Monitorul oficial“ de la 15 August 1886.

3) „Monitorul oficial“ 3 Iulie 1886.

nimic; iar din pricina prostului nutriment *muncește puțin* și slab, *ostenește* curând și *bea* pentru a suplini principiile ternari ale hranei prin cele ale rachiului, născând ast-fel lipsa de puteri prin înșelătoarea energie fizică ce i-o împrumută alcoolul, unii merg cu frugalitatea până a'și face prășila și secerea, pe lângă mămăliga, numai cu borș de buruene, murături ori moșdeiu. *Boalele 'i găesc slab și fără mijloace*, așa că, după o vizită făcută în comuna Grumezoae, unde dintre vre-o 30 pacienți n'am găsit de cât 3 în adevăr bolnavi, pe când cei alți sedeau în pat mai mult din pricina bătrâneței, frigului și lipsei. Prin adresa No. 282, între altele ziceam d-lul prefect: „*trebuie să aibă inimă încercată medicul care, v'zând ast-fel de lucruri, persistă a căuta „lege artis“ pe unii pacienți rurali, nu cade în decepțiune și nu se mefiasă de puterea vindecătoare a medicamentelor.*“

„*Astăzi nu muncește căci e s'rbătoare sa și n'are chef, iar poi-mâne cade sub povara obligațiilor.* Cel ce lasă lucrul de azi pe mâine, se deprinde leneș, muncește puțin și iconomisește nimic; trândăvia desvată de lucru, iar lipsa silește cugetarea să născocască mijloace pezișe pentru acoperirea nevoilor de azi pe mâine.

„Pe încetul, fără a fi povățuit, locuitorul sărăcește, iar comuna rurală chiar mare de ar fi, devine o colectivitate fără mijloace....“ (pg. 2464).

„Cu toate că apele curg lungiș și curmeziz, *țeranul nu se scaldă* pentru a'și ține trupul curat, ci numai pentru a se răcori, de aceea vara se moaie prin bălți, heleștee și iasuri aproape secate în mezul verei și în cari mîlul, putrefacție vegetală învechită, se urcă la genuchi, însă în adevăr răcorit, dar de multe ori mai murdar de cum era la intrare în apă și contractând une ori boale de pele.

Avântul de deșteptare la viața politică n'a contribuit puțin ca împărecherile și disidențele să se strecoare până și printre țărani; să învrăjbească între sine pe acei ce în adevăr pricep ceva și să ecpună la aspre încercări pe cei mai grei la pătrundere; să'i tragă în fine de la muncă, adevărată ocupație a omului fără instrucție care nu 'și poate aștepta binele de cât de la brațele lui său de la îngrijirea guvernului și societăței când acele devin slabe!“ (pg. 2464).

Vorbind de morbiditatea populației, urmează ast-fel: „Fie ea una dintre manifestările patologice, ori o maladie constituțională din aceeași grupă sau înrudire cu scrofulosa, siphilis, etc; aibă de cauză popușoiul mucezit ori băturile alcolice ne cu-

răpite de oleurile eterice, sau în fine mizeria, faptul constatat este că pelagra domnește în populația rurală cu deosebire, și nu în populația săracă în care intră ca elemente și alte naționalități, ca *Evreii de pildă*, ai căror membri excepțional se ved atinși de această maladie. (pg. 2466)

V. Județul Covurlui. După raportul d-lui *Dr. G. V. Stoicescu*, în orașul *Galati*, „serviciul sanitar este aproape ilusoriu.“ Acest oraș poate fi considerat ca unul din orașele cele mai înapoiate, în ce privește serviciul medical.

Regretăm că nu se vorbește aci de populația israelită față cu cea creștină, cum s'au făcut pentru Iași, Dorohoiu etc., unde Evreii sunt într'un număr mai mare. Dacă se accentuează acele locuri unde sunt Evreii mai mulți, ar trebui să se menționeze de dânși și acolo unde sunt în număr mai mic.

VI. Județul Tutova. În orașul *Berlad*, mai toate boalele infecțioase își ia naștere în suburbiele (mahalale) lipsite de pavagiū, unde în timpul ploilor se formează bălți stagnante, cari de multe ori nu seacă luni întregi. Raportul e făcut tot de d. Dr. G. V. Stoicescu ¹⁾.

VII. Județul Tecuci. În orașul *Tecuci*, stradele și piețele sunt bine întreținute. Abatoriul nu e tocmai bine condiționat. Cimitirul conform regulamentului sanitar ²⁾. Afară de acest raport al d-lui dr. Stoicescu, s'a mai publicat și un altu mai pe larg de Dr. Gr. C. Hepites, tot în „Monitorul Oficial.“

CRONICA EXTERNA

FREMONT IN CONTRA LUI DRUMONT

Dintre predicatorii actuali ai Parisului, nici unul n'a deșteptat, în ultimele zile de post, mai multă atențiune de cât *abatele Fremont*, orator din St. Philippe-du-Roule. „*Journal des Debats*“ vorbind de dânsul într'unul din numerile trecute, 'l pune prin „vastitatea cunoștințelor și forța cuvântărilor sale, în cel d'intăi rang al tinerilor predicatori cari se străduesc a readuce pe necredincioșii la evanghelie, prin căile științei“.

Anul acesta, într'una din conferințele sale, a vorbit între altele,

1) „Monitorul oficial“ 3 Iulie 1886.

2) „Monitorul oficial“ Idem.

câte-va cuvinte la adresa *mult celebrului* autor al cărții „*La France Juive*.” Conferențiarul căutând a stabili origina cărților sfinte, învoacă mărturia poporului evreu, care le-a transmis bisericeii, poporul „asupra căruia, s'a au asvârlit, acu de curând, atâtea injurii, atâtea dispreț, și atât de rușinoase provocațiuni.”

Iată în scurt, parte din cuvintele preotului catolic, la adresa pamfletarului antisemit, pe cari le extragem din „*La Republique Française*“ : 1)

„Trebue să reamintesc creștinilor, catolicilor, cari uită că Israel este tulpina glorioasă și nemuritoare din care a vlăstărit creștinismul. Trebue domnilor a repudia, sus și tare, thesa anti-evangelică ce s'a încercat a se statornici ; căci, dacă vre-unul s'ar fi mulțumit de a semnala opiniunii publice, pericolul poate real (!) ce naște din preponderanța mai mult sau mai puțin legitimă a unei clase asupra alteia, n'ași fi avut nimic de zis..... Voi fi dator a desaproba tot-dea-una stilul amar de care s'a servit în asemenea ocazii, fiind-că ura nu va fi nici-o dată demnă, nici pentru om, nici pentru creștin“....

Vorbind de timpurile biblice, abatele Fremont urmează ast-fel :

„Fost-a un semit ca Abraham, fost-a un semit ca Moise, fost-a semiti ca profeti... Și mărturisesc că decalogul, în mâinele semiților, este un cod de morală destul de frumos ! Dar ce ! Această rasă evree, ce se caută a o trata cu dispreț, nu este ea oare aceea care a avut vecinica onoare de a da naștere lui Isus Cristos ? Imi veți obiecta, că sângele lui Crist apasă asupra ei ? Vă voi răspunde că cu sângele Salvatorului, apasă de asemenea mizericordia lui, și că nu ne e permis, nouă creștinilor, de a uita strigătul sublim al Stăpânului nostru : „Iartă-i, etc.“

„Intru cât mă privește pe mine, domnilor, datoria imi impune să vă spun creștinește, în fața sfințelor altare cari mă aud, că una din paginile cele mai triste, ce se oferă inaintea ochilor mei, când parcurg istoria trecutului, este a vedea persecuțiunile odioase cari impovărează de-atât amar de timp, tristele sfărămături ale lui Israel. Înțeleg ca o societate să se apere : Creștinii trebuiau să se apere, dacă Evreii i atacaș ; dar o națiune care se apără, n'are nici-odată dreptul de a degrada pe protivnicul său.....

„Nu, nu ! pasiunile noastre, nu trebuesc să arunce umbra lor pe evanghelie“...

Trad : Ego.

1) De la 11 Aprilie a, e,

ȘTIINȚA, LITERATURA ȘI BIBLIOGRAFIA

PREDICA

Rostită la 10 Maiu 1887 în templul coral din București
de Dr. M. BECK

Ziua de 10 Maiu este una din acele zile ale anului, care ne impune datoria, să uităm nemulțumirile noastre, ce le avem tot anul, să nu ne gândim la ce ne lipsește spre deplina fericire a noastră, ci să participăm la veselia generală, să ne bucurăm cu țara întreagă, care serbează azi una din zilele cele mai memorabile și glorioase ale sale. Visurile și speranțele ce țara le-a nutrit multe veacuri, în această zi s'au împlinit, luptele și trudele, ce le au avut numeroase generațiuni, la 10 Maiu s'au terminat, fiind încoronate de succesul cel mai strălucit. Toată evreimea din această țară spune astăzi:

„*In mijlocul poporului meu locuiesc*“. Nu mă gândesc la soarta mea, despre care sper că va fi mai fericită în viitor, nu mă preocup azi cu starea mea care de o cam dată nu e încă mulțumitoare, ci mă uit la țară, la poporul, în mijlocul căruia trăiesc, și văzându-l bucurându-se, mă bucur împreună cu dânsul. Suntem de părere că pentru ziua de azi mai cu seamă ne-au sfătuit înțelepții noștri zicând:

„Omul e dator să se contopească cu majoritatea și să nu ducă o viață singuratică.“

Avem drept să luăm parte la bucuria acestei glorioase zi, căci și fii noștri au contribuit ca țara să fie stimată și admirată de toată lumea, și ei 'și au versat sângele pentru isbânda cauzei, care se serbează azi. Nimeni nu poate tăgădui că avem parte la mărirea acestei zile, căci fără muncă și sacrificiile noastre, ce am depus pe altarul țării în timp de pace și de resboi, ea nu s'ar putea fâli de strălucirea, de propășirea de azi.

„Ni se povestește că un roman întrebă odată pe R. Iohanen b. Sacai zicându-i: Noi păgânii avem serbători și voi Israelitii aveți serbătorile voastre deosebite. Noi avem serbătorile de Calende, de Saturnale, de Artemisia, iar voi aveți serbătorile de Paște, de Săptămâni, și de Cuști. Care este oare ziua, când ne bucurăm împreună? R. Iohanen răspunde: Avem o zi de bucurie comună, când ploile dătătoare de bine cuvântări fac roditor pământul“.

Foarte bine a răspuns R. Iohanen. Adevărat este, că văzând că ploile fac roditor pământul, tot așa ne bucurăm ca acei cari numesc

acest pământ al lor, căci de e îmbelșugare și noi vom participa la ea, de e scumpețe și foamete din lipsa de ploi, și noi vom suferi. Este însă și o altă ocaziune când ne bucurăm împreună cu toți concetățenii noștri și un asemenea prilej ne oferă ziua de 10 Mai.

Serbăm împreună cu toți locuitorii țerei faptele mărețe, ce ni le aduce aminte ziua de 10 Maiu, ne bucurăm din adâncul inimei, că țara a putut culege fructele ostnelilor sale seculare, mulțumim A-tot-puternicului că a încoronat cu reușita toate silințele M. S. Regelui spre binele și gloria țerei.

Împreună cu toți concetățenii noștri îndreptăm și noi Israelii rugele noastre cele mai ferbinti și cuvioase către Cer, ca țara să se poată desvolta pacinic și continuu, să fie locuită numai de oameni fericiți și mulțumiți, să nu se simțā nici unul jignit în drepturile și libertățile sale.

Împreună cu toți concetățenii noștri ne închinăm cerescului nostru Părinte comun, să ocrotească în mila sa pe M. M. L. L. Regele și Regina, să le acorde încă mulți și bine-cuvântați ani, ca să poată conduce ca până azi cu gloriā și strălucire destinele acestei țeri. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

UN ACT PRIVITOR LA TEMPLUL CORAL

În „Statutele Comunității cultului israelit modern pentru clădirea și întreținerea cortemplului — 1857, București, întocmite de I. L. Weinberg“, *) citim la fine, următoarele :

MINISTERIUL CULTULUI

Luându-se în considerație cererea ce a fost făcută către guvern Comunitatea Israelită exprimată în petiția primită la ministeriu pe lângă adresa onor. secretariat al Statului cu No. 572, de la 16 Februarie anul corent prin care cer voe a clădi un Cor-templu, al Cultului Israelit modern, în drept privighere și ascultare a Ministeriului cultului fără amestecul unei alte autorități pentru care a fost alăturat și statutele pe care are a se baza clădirea și întreținerea acelui stabiliment cum și orânduelile ce a fost a se urzi de către credincioșii Israeliteni ; luându-se în considerație luminata rezoluție a Mării sale Prințului Caimacan în termeni următori :

*) Manuscris. D. I. L. Weinberg fost membru al comunității Israelite din Capitală se află actualmente la Viena. D-sa a serbat la 1881 nunta de aur.

„Departamentul credinții va declara sub însemnațiilor mulțumirea noastră de a conlucra spre îmbunătățirea religioasă a Institutului de „care e vorba aici pe temeiul toleranței cu care de veacuri s'a ilustrat și s'a bine cuvântat acest institut.“

Pe temeiul rugăciunii aduse de a fi sub protecția Guvernului a mulțumirei aduse din partea Comunității Culturii Israelitice moderne prin care declară că în privințele atingerilor de lucrurile și orânduiele acestui Cor-templu, fără osebire de protecție se vor socoti de o potrivă și da drept sub jurisdicția Guvernului printr'acest Ministeriu.

Ministeriul primind cu mulțumire această sarcină pe de o parte acordă acestui Cult patronajul său și primește a'i da toate ajutoarele spre satisfacția diverselor trebuințe ocazionate după întâmplări; iar pe d'alta legalizează statutele și orânduiele ce au a se urzi de către credincioșii israeliți coprinse într'o condică specială spre a'și avea urmarea întocmai.

Această condică coprinzând file opt-spre-zece No. 18, scrise și nescrise s'au șnuruit și s'a sigilat cu sigilu Ministeriului și s'au dat în păstrarea Comitetului Culturii Israelitice moderne spre a se depune la timp în arhiva Cor-templului coprinzându-se în dosar copie întocmai ca să serve la trebuințele ce au să fie.

Șeful Ministeriului: *C. Kristescu.*

Șeful Secsii: *Stf. Turnavitu.*

No. 899. anul 1857. l. Martie 15.

COMUNITATEA DIN ROMAN *).

Descriere istorică de I. Kaufmann

(urmare)

FEREDEE

În Roman există un singur feredeu (bae) în str. sinagogilor; e proprietatea Comunității. Tradiția pretinde că pe locul unde se află actualmente feredeu, era o dată o biserică catolică, ce fu dărâmată de Tătari. În urmă locul fu cumpărat de Evreii pentru bae ce se construie din lemn. La 1835 s'a distrus, și în locu-i se clădi feredeu actual. Acoperământul însă se făcu din șindrilă. La 1865,

*) A se vedea *Rev. Isr.* anul I pg. 694—698 și 759—765 Anul II pg. 27—28; 79—82, și 194—196.

Primăria ceru Comunității să canalizeze și să repare bae după un anume plan întocmit de dânsa. Iată somația Primăriei:

Principatele-Unite Române. — 1865, Septembrie 20.

Primăria Comunei Urbane Roman. — No. 2025

„*Domnilor.* În considerații că d-v. în urmare obligației formali până acum n'ați pus în practică facere canalului feredelui aceluși cult în cât pentru pregătire lui fiind timpul cel mai favorabil; prin aceasta vă învit d-lor ca până la finele lunei lui Octombrie cel mult să se finească construirea lui, pentru ca să nu fie Primăria silită în urma reclamațiilor ce primește a veni iarăși la închidere feredelui.“

Primiți ect.

Primar: *Ioan Agarici.* — Secretar: *Ion Corbu.*

La 5 Octombrie, prin adresa No. 3170 și la 22 Octombrie prin ordinul No. 2381, același an, Primăria somă pe cahalii să facă canalul și reparația necesară; Comunitatea având o garanție bănească depusă la Primărie, a dat în antrepriză feredelul cu condiția ca antreprenorii să dea înainte 250 de galbeni, și cu cari să se facă cele cerute de Primăria. Publicăm aci condițiunile dărei antreprizei:

Foia mezatului. — Anul 1865 Sept. 26 zile.

Condițiile cu care se dă în antreprinză venitul feredelui Evreiesc din Roman:

1). Fiind-că după îndatorire prin lucrările onor. Primăria urbană din Roman urmează neapărat a se face parte de canal, după obligație înscrisă, ce a dat reprezentanții cultului Israilit cu dată de 5 Sept. an curent, precum și oareși care reparație, prin lăuntru feredelui,—socotit în total, până la sumă de 250 galbeni. Apoi amatorul, care va vroi a lua în chirie venitul feredelui, va fi dator a numera de îndată la luare contractului sumă arătată mai sus în primire reprezentanților, spre a se putea pune în lucrare facerea canalului și cele alte.

2). Arendașului se dă dreptul, a lua de la fețele ce vor veni Vinearea sa în alte zile a se scălda în aburi după obicei cîte 15 parale de fruntaș fără escepție, afară de copii ce sunt liberi a veni cu părinții lor de la cari nu vor lua nimica — și numai cîte 10 parale vor lua de la cel mai nevoieș.

3). Pentru scăldare în cadă cu apă caldă va lua arendașul, cîte 25 parale de fie-care persoană. Dator fiind arendașul, ca după

obiceiul urmat până acuma, să dea la cei care se vor scâldea în abur câte o moteriță de stejar—și cofiță pentru apă rece.

4). Femeile ce se vor scâldea la feredeū după obiceiū ce se numește tfile, vor plăti fie-care, câte 50 parale pentru cadă și mikfe, iar sărăcime numai pe jumătate din acel preț, fiind dator arendașul a avea un israelit tocmit cu al său cost, ca în toate sările să pe treacă femeile la domiciliul lor.

5). Miresele ce vor veni Vinerea înaintea cununiei la feredeū, au a plăti arendașului 5 lei fruntașul, un sorcoveț mijlocașul și jumătate sfaț codașu; iar persoanele ce vor veni cu dânsu vor plăti deosebit.

6). Nănașele ce vor veni la feredeū cu miresele, înaintea cununiei, vor plăti, câte 5 lei fruntașul, 3 lei și 20 par. mijlocașu, și un sfaț Codașu de fie-care nănașă.

7). Mireasa ce va veni a se scâldea la feredeū după cununie, la cea întâia scâldare, va plăti 5 lei fruntaș, 2 lei și 20 par. mijlocaș, și 1 leu 10 par. Codaș.

8). Iarna la timp geros și frig, este dator arendașul a încălzi o fontână ce se află în feredeū pentru tfile fără deosebită plată, pe care este dator arendașul în totdeauna a o ține în cea mai mare curățenie.

9). Arendașul este îndatorit, a ține feredeul cu tot edicul ei precum și ograda de prin prejur, în cea mai bună curățenie și a reda la expirarea terminului tot edicul, după eventar ce se face la iscălirea contractelor și va păzi la trebile feredeului datoriile religioase.

10). În toate sămbetele, la vreme de iarnă, va fi dator arendașul ca de dimineață să fie încălzită o fântână în feredeū și se va îngriji pe fie-care săptămână să măture hornurile spre a nu se aduce vre o primejdie, de care D-zeu să ferească, și la întâmplare de va cere trebuință de reparații la feredeū sau la caldare, această nu va privi pe arendașul iar reparațiile cele mici pe din lăuntru, sau la edicul va privi pe arendașul de foc cu costu său, timpul cât va șede feredeul în nelucrare la întâmplare, de reparații, care privește pe obște, sau la alte întâmplări, i se va prelungi timpul a să folosi, în urmă sorocul pre atata cât va șede în lucrare.—
Eū *Aba Abram; Itic sin Iacob.*

V A R I E T A T I

Numele proprie la Evreii. Relativ la numele proprii scrie *Dr. G. Wolf* din Viena în ziarul *Allgemeine Zeitung* din München următoarele: În general se poate zice că Evreii și în această privință ca și în multe alte și-au păstrat obiceiurile lor, fără însă a se opune cu cerbicie curentului timpului și împrejurărilor, după cum a arătat-o deja asta *Zunz* în scrierea sa: *Die Namen der Juden*, acuma o jumătate de secol.

Fiind Evreii în robia babilonică și trecând apoi sub stăpânirea Perșilor, au adoptat nume babiloniene și persiane, așa *Mordehai* (*Esra* 2,2), *Beltschazar* (*Daniel* 10,1) etc. *Domnia Grecilor* a adus Evreilor nume grecești. Deja înaintea domniei lui *Irod* (*Ilerodes*) (37 a Chr.) găsim la Evreii nume ca: *Alexandru*, *Antigon*, *Antioch*, *Aristobul*, *Hyracan*, *Iason*, *Menelaus*, *Theodorus* ș. a. Trecând Evreii mai târziu sub dominațiunea Romanilor au pătruns nume romane în familiile evreești, ca: *Agrippa*, *Antonius*, *Apella*, *Drusus*, *Iulianus*, *Iustinus*, *Iustus*, *Marcus*, *Tiberius*, *Titus*, ș. a.

În diaspora Evreii și-au adus omagiale diferitelor limbi și idiome, însușindu-și chiar modificările numelor biblice după modul acestora; modificări arabe, latine, germane, slave, au fost introduse. E știut că nume ca *Bär*, *Hirsch*, *Wolf* etc. au fost în uz la Germani și de la aceștia au trecut la Evreii.

Intr'un registru al Evreilor din Praga din anul 1546, publicat în *Revista pentru istoria Evreilor din Germania*, 1886, se găsește nume de bărbați ca: *Leo*, *Lucas*, *Vek* (*Wolf*) și la femei: *Anna*, *Dorothea*, *Libussa*, *Regina*, *Victoria*; apoi și numiri cehe ca: *Dobra* (cea bună, Buona), *Pilka* (ferăstrăiaș). Numai atunci când Evreii au fost siliți a se retrage în Ghetto și depărtându-se prin această izolare de curentul timpului și al vieții, de atunci se mărgini la numiri deja uzitate ce au mai degenerat în jargonul lor. În anul 1787 a promulgat împăratul *Iosef II* o lege în care se arată numele ce și pot alege Evreii. Acest registru e un monstru. Găsim în el și nume pentru bărbați ca *Hebron*, *İordan* etc. În zilele noastre mulți Evreii se feresc a da copiilor lor numiri biblice ca să nu fie recunoscuți îndată ca Evreii.

Statistica confesională. La recensământul făcut după confesiuni s'au aflat la 1 Decembrie 1885 în Prusia: 18,243,587 (64,42%) evanghelici; 9,624,624 (33,97%) catolici, între cari 1437 ortodocși; 83020; (0;30%) de alte confesiuni creștine; 366,543 (1,30%) Evreii.

PRIMA FABRICA ROMANA
DE ADEVERAT KEFIR-KUMIS din CAUCASIA

A D-LOR

N. DICESCU, D. WINITZKY & Comp.

Șoseaua Kiseleff, casa Circa — București

Kefirul este o băutură preparată prin fermentațiunea laptelui de vacă.

Kefirul este un remediū excelent care combate cu succes: Phtisia pulmonară, Tuberculoza (oftica), afecțiunile bronchiale, stomacale, și intestinale, anemia, chlorosa, scrofulosa, rachitis, leucoreia (poala albă). *Kefirul* readuce forțele pierdute, chiar după o slăbiciune extremă.

Bunele efecte ale *Kefirului* nostru sunt atestate de celebritățile medicale din capitală.

ABONAMENTE

PENTRU PROVINCIE .

100 sticle.	100 lei
50 „	60 „
25 „	30 „

Plata se face prin mandat postal

Transportul îl facem cu marea viteză în comptul abonatului

PENTRU CAPITALA

100 sticle	85 lei
50 „	45 „
25 „	23 ¹ / ₂ „

Transportul se va face zilnic cu trăsura noastră la locuința abonatului.

Plata se va face agentului nostru care va veni imediat după ce vom primi o cartă poștală.

Deposit de **Kefir-Kumis** este la farmacia *Chr. Alexandriu*, Calea Victoriei 77.—Pentru abonații săraci din capitală facem o reducere în preț.

Prevenim pe onor. Public că se află contrafaceri ale *kefirului* nostru, cari conțin substanțe chiar vătămătoare, rugăm a nota bine adresa „**Șosea Kiseleff**“. Numai preparatul nostru este admis de spitalele Eforiei, și de domnii profesori ai Facultății de medicina. Laptele ni-l procură vacile noastre proprii cari stau sub privegherea unui medic veterinar al academiiei din St. Petersburg, pe când laptele la contrafaceri este cumpărat din piață și poate lesne transmite **tuberculoza** provenind de la vaci bolnave.

NB. Mai multe acte de mulțumire din partea aceloră cari au uzat de acest lapte și care dătoresc vindecarea boalelor lor acestui preparat, stau la dispozițiăonor. public.

SUMARUL REVISTELOR

REVISTA PEDAGOGICĂ „LUMINA PENTRU TOȚI“

Cuprinsul N-ru ul 11, anul 2 Aprilie 1887

Înștiințarea însemnată pentru abonații anului II.—Sentințe pedagogice pronunțate de diferiți oameni mari.—Către virtute (poesie).

Metodologia privită din punct de vedere filosofic, de Eniu Bălțeanu.—Instinctul de mamă la vrăbii.—Adesea mă gândesc (poesie).—Industria în școlile sătești.—Schite din istoria pedagogiei. Grecii.—Literatură populară. Femeea leneșe;—Educațiunea copiilor noștri.—Din Pedagogie.—S'a dus (poesie).—Cum învață Getruda copii săi?—Dațimi aripi (poesie).—Igiena.—Minunat! Minunat de tot!—Doctorul fără arginți.—Starea învățământului în România.—Notițe literare, de R.—Învățământul intuitiv în școlile începătoare.—Șeșe cugetări.—Un doliu.—Diverse. — Literatură de spirit. — Listă de subscriere.

INCERCARE

BCU Cluj / Central University Library Cluj ASUPRA

SEMASIOLOGIEI LIMBEI ROMANE

STUDII ISTORICE

DESPRE TRANSITIUNEA SENSURILOR

DE

LAZAR ȘAINEANU

Liceuțiat în literatură și filosofie

CU O ALOCUȚIUNE-PREFAȚA DE B. P. HASDEU

PREȚUL UNUI EXEMPLAR 8 LEI

A V I S

Rugăm pe abonații noștri să se grăbească a ne achita abonamentul. Mijlocul cel mai simplu este un mandat postal adresa: Redacțiunea «Revistei Israelite», strada Mircea-Vodă, No. 12.

Gerant Ioan Marinescu.

Tip. Românul, Vintilă C. A. Rosett